

Голас РАДЗІМЫ

ВЫДААННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЕЙ З СУАЧЫННІКАМІ

№ 70 (564)

Верасень 1962 г.

Год выдання 8-ы

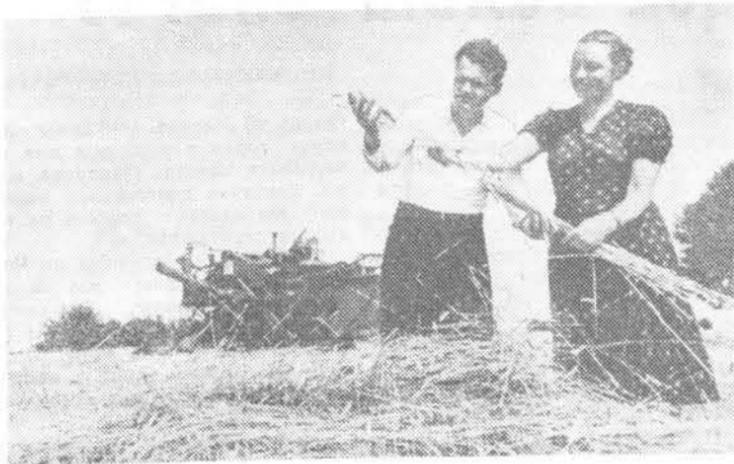
Аванс на працадні

Штогод сельгасарцель «17 верасня» Нясвіжскага раёна атрымае вялікія даходы ад тэхнічных культур. Гэтыя грошы ідуць на будаўніцтва, на набыццё новай тэхнікі, выдаюцца на працадні хлебаробам.

Вось і цяпер прафленне арцелі першыя грошы, атрыманыя ад тэхнічных культур, рашыла выдаць у лік авансу калгаснікам. На кожны працадзень яны атрымалі па 60 капеек.

Багатым будзе сёлета працадзень у калгасе. На кожны намячаецца выдаць па рублю грашым, па 2 кілаграмы збожжа, а таксама бульбу, салому і іншыя прадукты сельскай гаспадаркі.

М. ВАЛАСЕВІЧ.

Хлебаробы саўгаса «Завалочыцы» Глускага раёна ўжо убралі больш за 900 гектараў азімага жыта. З кожнага гектара намалочваюць у сярэднім да 15 цэнтнераў зерня.

На здымку: інспектар-арганізатар Бабруйскага тэрытарыяльнага ўпраўлення Г. Н. Андреевіч (злева) і дырэктар саўгаса Л. К. Карэль аглядаюць жыта, скошанае ў валкі.

Механізуецца праца жывёлаводаў

Дабротны жывёлагадоўчы гарадок пабудаван у калгасе «Маладая гвардыя» Міёрскага раёна. У памяшканнях устаноўлена многа розных механізмаў. На свінаферме электраматоры прыводзяць у дзеянне машыны для здрабнення зялёнай масы дзікараслых траў. Абсталявана падвесная дарога і кармакухня, якая за паўтары гадзіны забяспечвае кармамі 500 свіней.

Цяпер у жывёлагадоўчым гарадку будуюцца воданарпная вежа, пракладваецца вадаправод.

НА ЗДЫМКАХ:

1. **БРЫГАДА**, якую ўзначальвае камуніст Валянцін Іванавіч Дрозд, — адна з лепшых у калгасе «Маяк камунізма» Барысаўскага раёна. З году ў год тут атрымліваюць высокую ўраджайнасць зернявых. Зараз у брыгадзе вядзецца ўборка жыта. Кожны гектар дае па 20—25 цэнтнераў зерня. На здымку: В. І. Дрозд.

2. **ДОБРАЯ** кукуруза на ўсіх 125 гектарах расце сёлета ў калгасе «Чырвоны сцяг» Столінскага раёна. Паводле папярэдніх падлікаў, з кожнага гектара хлебаробы атрымваюць не менш як па 450 цэнтнераў зялёнай масы. На асобных участках ураджай будзе яшчэ лепшы. На здымку: аграном сельгасарцелі Станіслава Дварэцкая і механік Сцяпан Кулаковіч аглядаюць узоры кукурузы, вырашчаныя на палях калгаса.

3. **ВЫДАТНЫ** лён вырасціла сёлета звяно Ксенія Шыла з калгаса імя Ульянава Іўеўскага раёна. Яго вышыня дасягае больш метра. На здымку: Ксенія Шыла ў полі.

4. У **БЕЛАРУСІ** павінна быць царства вадаплаваючай птушкі. «Мяса гусей і качак вельмі смачнае, і мы павінны больш даваць яго савецкім людзям». Гэтыя словы М. С. Хрушчова, сказаныя ім на нарадзе перадавікоў сельскай гаспадаркі нашай рэспублікі, міжволі ўспамінаеш, пабываўшы на птушкаферме калгаса «Іскра» Гродзенскага раёна. Вялікая птушыная гаспадарка раскінулася ўздоўж затокі ракі Нёман. Ужо зараз тут на адкорме знаходзіцца 50 тысяч нарчанят, а ўсяго ў гэтым годзе іх будзе адкормлена і прададзена дзяржаве больш за 80 тысяч. Гаспадарка атрымае не менш 120 тон качынага мяса, што складзе 110 цэнтнераў на сто гектараў пасаваў зернявых. Паводле папярэдніх падлікаў, птушкагадоўля дасць калгасу не менш 50 тысяч рублёў чыстага прыбытку. На здымку: на калгасным вадаёме.

Фота А. Радзішэўскага.

Экспанавец будзе Беларусь

Хутка ў чэхаславацкім горадзе Брно зноў сустрэнуцца прадстаўнікі дзевяці розных кантынентаў. Сёлета ў гэтым горадзе ў чацвёрты раз праводзіцца Міжнародная выстаўка-кірмаш. Асноўны яе напрамак — паказ дасягненняў машынабудавання.

Узоры сваёй прадукцыі тут дэманструюць фірмы 40 краін свету. Савецкі Саюз будзе прадстаўлен 14 знешнегандлёвымі аб'яднаннямі. Яны пакажуць новыя мадэлі металарэзных станкоў, электронныя вымяральныя прыборы, абсталяванне тэкстыльнай прамысловасці, сельскагаспадарчыя машыны.

Наведвальнікі пазнаёмяцца і з прадукцыяй, якая выпускаецца прадпрыемствамі Беларускага саўнаргаса. У Брно пасланы ўжо ўзоры сіласаўборачнага камбайна з маркай «Гомсельмаш», вымяральныя радыёпрыборы, фотаапараты, гадзіннікі, радыёпрыёмнікі.

Тканіны з лаўсанам

«Зарніца» і «Восень» — так называюцца тканіны з сінтэтычным валакном лаўсанам, выпуск якіх асвоіў Мінскі камвольны камбінат. Знешне яны нічым не адрозніваюцца ад чыштасарсцяных, але такія матэрыялы не камечацца, добра мыюцца, намого больш трывалыя і ў той жа час намога таннейшыя.

Цяпер калектыў дэсанатар-

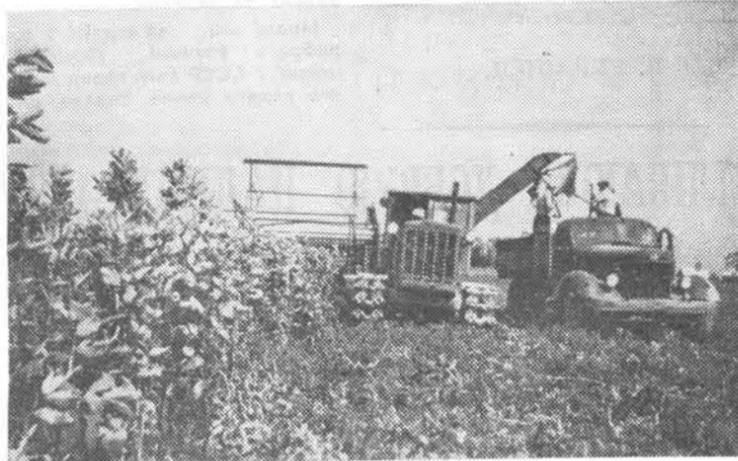
скага бюро прадпрыемства распрацаваў яшчэ некалькі новых узораў тканін з лаўсанам для пашыву мужчынскага, жаночага і дзіцячага адзення. Цікавая касцюмная тканіна з фасонным кручэннем. Яна мае разнастайную прыгожую расфарбоўку. Створаны ўзоры тканін для дзіцячага адзення, якія ўтрымліваюць шэрсець, лаўсан і штапельнае валакно.

ЗМЭНЫ У АСТРАЖАНЦЫ

Вялікія змены адбыліся за апошнія гады ў палескай вёсцы Астражанка. Яна расце, добраапарэдкаваецца, прыгажэе. Выраслі новыя дабrotныя дамы, многія рабочыя Астражанскага аддзялення саўгаса «Буйнавічы» справілі на васелле.

У вёсцы ёсць добры клуб, бібліятэка, школа-адзінаціцігодка, фельчарскі пункт, сельмаг. А цяпер тут узводзяць новы будынак школы, бальніцу. Людзі жывуць заможна і культурна, працуюць старанна і рупліва. Нашчадкі некалі непісьменных сялян займаюцца ў вышэйшых навучальных установах.

А. КАРПОВІЧ.

Добра урадзілі азімыя

ПУХАВІЧЫ. Добра ўрадзілі азімыя ў саўгасе «Залог пачігодкі». Кожны гектар дае па 85—100 пудоў зерня, а на асобных участках — 120 пудоў. Камбайнер Міхаіл Салоха штодзённа ўбірае 10—12 гектараў каласавых. Не адстае ад яго і Антон Рамашэўскі. Механізатары выкарыстоўваюць кожную пагодлівую гадзіну. На жніяркі камбайнаў яны ўстанавілі прыстасаванне для ўборкі палеглага збожжа. Камбайны абсталяваны зернеўлоўнікамі. Штодзённа 100—120 тон зерня дастаўляецца на механізаваны ток і там прасушваецца і ачышчаецца.

Гэта адбылося 51 год таму назад. Дваццацігадовым маладым чалавекам пакінуў Мірон ваю родную вёску Беразно, што на Кобрыншчыне. Ён спяваў за акіяў у пошуках шпанды, пакінуўшы родных і блізкіх.

Здарылася так, што Мірон Селівестравіч не змог вярнуцца роднымі мясцінамі. Ён і зараз жыў у далёкай Канадзе.

У вёсцы Беразно, што на Кобрыншчыне, растуць яго аматлікія пляменнікі і ўнукі. Ім і піша пісьмы Мірон Навумчык. Вось адно з пісем:

«Псылаю табе, дарагая Насця, выразку з рускай газеты, дзе намы рускія канадцы выказваюць вае захваленні дасягненнямі нашай дарагой Радзімы. Колькі бапапавек ні жыў на чужыне, ён ір-

вецца на Радзіму. Днямі з нашага горада два халасцякі выязджаюць у Расію, на сваю Айчыну. Адзін з іх 13 год хадзіў, каб атрымаць візу на выезд.

НЯХАЙ БУДЗЕ БОЛЬШ СЯБРОЎ

Міжнародная абстаноўка цяпер напружана мацней, чым калі-небудзь. Амерыканскія манапалісты баяцца раззбраення. Калі прыняць прапанову і канчаткова раззброіцца, то ім давядзецца пакінуць Фармозу і ўсе ваенныя пляцоўкі, а салдатам ехаць дадому.

А дома беспрацоўе іх чакае. Міша пісаў, што маці купіла карову, гэта добра. Але мне хочацца ведаць, ці ёсць у Беразно электрычнае святло. Вельмі важна, калі святло ў вёсцы. Пішыце. Ваш дзядзька МІРОН і цётка НАСЦЯ. г. Віндзор, Канада».

Анастасіі Міхайлаўне Навумчык 57 год. Сваю вёску Беразно яна пакінула ў 30-х гадах, калі адбылася фашызацыя Польшчы. У 1961 годзе яна наведвала Беразно ў якасці турыстка.

у час вайны быў разбураны. Цяпер гэта новы прыгожы горад. Каштоўна тое, што бабудаваў гэты горад савецкі народ. Змяніўся і папрыгажэў Кобрын.

А калі мы заехалі ў Мінск, то не маглі паверыць сваім вачам, што сталіца Беларусі з'яўляецца такой вялікай, прыгожай і добраўпарадкаванай. Па Мінску мы заклочылі, што Беларусь ніколі не была такой багатай і развітай, як цяпер. І гэтым усе мы ганарымся...

Не хапае слоў падрабязна рас-

прыдзе. Савецкі Саюз — краіна маладая, яна толькі пачынае развівацца і вы, маладыя, будзеце жыць пры камунізме. Я ўпэўнена, што за якія-небудзь пяць год вы перагоніце Амерыку і будзеце жыць намнога лепш, чым амерыканцы. А што датычыцца нас, то мы пакуль здаровыя. Дзядуля сядзіць дома, а я працую. Да пабачэння, пішыце. Бабуля АНАСТАСІЯ».

Напярэдадні міжнароднага свята 1 Мая з вёскі Беразно пайшло пісьмо ў далёкую Канаду. У ім унучка дзеда Мірона і бабкі Анастасіі настаўніца Шэмятаўскай васьмігадовай школы Анастасія Міхайлаўна Максімовіч расказала пра ўсе навіны. А іх многа. Міша Зялёнка, яе брат, вучыцца ў Брэсце, іх маці Макрэня Іванаўна жыва-здарава.

У пісьме гаворыцца, што электрычнае святло ў вёсцы з'явіцца ў 1963 годзе, што ў кожнай хаце загарацца лямпачкі Ільіча. У пісьме сказана пра пуск першай чаргі Бярозаўскай ДРЭС, ад якой ва ўсе бакі цягнуцца правады, гэтыя правады дойдучы і да вёскі Беразно.

Усё што робіцца добрае ў нас, радуе нашых сяброў за рубяжом. І няхай гэтых сяброў за рубяжом будзе больш.

М. ЛАЧЫМАЎ.

Музыка гучыць на вуліцы

Брэстайчане любяць музыку. Яна даносіцца з вокнаў музычнага вучылішча і музычнай школы, гарадскога парка культуры і адпачынку, драмтэатра. Музыку вы пачуеце і на Пушкінскай, і на Камсамольскай, і на Савецкай, і на дзесятках іншых вуліц. Гэта калектывы мастацкай самадзейнасці, аматары музыкі і танца выступаюць перад насельніцтвам горада з канцэртамі, вядуць рэпетыцыі.

Вось знаёммыя вясёлыя гукі беларускай калгаснай полькі апоўдні залу — выступае танцавальны ансамбль горада. У імклівым, бадзёрым танцы выходзяць на сцэну дзяўчаты. Іх рознакаляровыя яркія касцюмы кідаюць чырвоныя, зялёныя, блакітныя блікі.

Сонцам поўдня дыхнула са сцэны, калі выйшлі дзяўчаты венгерскіх нацыянальных убранных. З вялікім пачуццём танцуе беларуская моладзь венгерскіх чардаш «Вігада».

Цяпер калектыву закончыў работу над закарпацкай сюітай «Верхавіна», працуе над пастаноўкай харэаграфічнай сюіты, прысвечанай будаўнікам Бярозаўскай ДРЭС.

У ансамблі танцуюць людзі розных прафесій: ткачыкі, швакі, шафёры, сталары і многія іншыя.

Працуе ў Брэсце і яшчэ адзін цікавы самадзейны калектыв — хор настаўнікаў горада.

На эстрадах гарадскога парка культуры і адпачынку пазнаваюць сваё майстэрства самадзейныя духавыя аркестры, выступае сімфанічны аркестр, даюць канцэрты калектывы самадзейнасці розных прадпрыемстваў і ўстановаў.

П. УКРАІНЕЦ.

г. Брэст.

Гэта рухавая і энергічная жанчына. За час знаходжання ў калгасе яна цікавілася літаральна ўсімі бакамі жыцця сваякоў і землякоў. Ці часта лны наведваюць кіно, ці чытаюць кнігі, ці выніваюць газеты, часопісы? Яна пабывала ў вялікім і прасторным клубе калгаса «Праўда», паглядзела кнігі ў бібліятэцы, пацікавілася чытачамі. Якія кнігі іх больш за ўсё цікавяць, колькі кніг у год прачытае калгаснік?

Па фермах і паляводчых брыгадах вазіў яе на калгаснай легкавой машыне Іосіф Максімовіч. Госця жыва цікавілася ўсім, уступала ў размовы з калгаснікамі і калгасніцамі, нават пабывала на выгане, дзе пасецца калгасная скаціна.

— Ёй усё падабалася, яна захаплялася нашымі дасягненнямі, — гаворыць шафёр Максімовіч.

Вось што яна піша аб сваіх уражаннях:

«Я вельмі рада, што ўсіх вас бачыла. Вы, Насця, Міша і іншыя, усе ў маёй памяці застацеся назаўсёды. Калі толькі будзе на свеце мір і ўсе будзем здаровы, то абавязкова яшчэ ўбачымся. А што датычыцца маёй паездкі па Савецкаму Саюзу, я вельмі і вельмі задаволена.

Многа мы аб'ездзілі і многа добрага ўбачылі. Першым на шляху ў СССР быў горад Брэст. Я яго ведала раней. Ведала, што ён

ТУТ НЯМА «САКРЭТУ»

У МАЙСТЭРНІ гадзіннікаў Брэсцкага камбіната бытавога абслугоўвання нямала спецыялістаў самай высокай кваліфікацыі, у іх рука аживаюць і пачынаюць адлічваць дакладны час гадзіннікі, якія, здавалася б, спыніліся назаўсёды. Іншы механізм змяшчаецца на пазногі мазіна, іншы ледзь можа падняць фізічна дужы чалавек.

Калі да прыёмнага акна майстэрні падыходзяць наведвальнікі і настойліва просяць, каб гадзіннік адалі майстру Іосіфу Аляксандравічу Радману, яны тым самым зусім не хочуць пакрыўдзіць іншых майстроў. Проста людзі чулі пра яго многа добрага. А гэта ж у службе быць далёка немалаважна рэч — думка суседкі. Між іншым, прыёмшчык не здзіўляецца. Ён жа ведае, як добрасумленна ставіцца да сваёй работы Іосіф Аляксандравіч. І таму толькі спытае, усміхаючыся:

— Табе, хіба, даваць на рамонт?

— Ну, раз просяць, запісвай на мяне, — згаджаецца майстар.

— Першакласны гадзіннік майстар, — цёпла гавораць пра Іосіфа Аляксандравіча яго калегі па прафесіі.

Мы сустрэліся з І. А. Радманам вечарам. Сярэдняга росту, хударлявы чалавек, ён прыкметна збянтэжыўся, калі даведаўся, што размова павінна ісці пра яго майстэрства.

— Працую, як і ўсе іншыя ў майстэрні, — проста заўважыў ён. — Калектыв у нас падабраўся добры, дружны. Кожны змагаецца за гонар майстэрні і рамантуе гадзіннікі так, каб наведвальнік успамінаў потым добрым словам. Праўда, не ва ўсіх аднолькавы вопыт, але гэта справа нажыўная. Ці даўно я стаў гадзіннікавым майстрам? Амаль паўтара дзесятка гадоў таму назад. Адбылося гэта па шчаслівай выпадковасці, а прасцей кажучы, здорава пашанцавала, што ўдалося ўладкавацца вучнем на гадзіннікавы завод. Было гэта ў 1945 годзе ў Бразілі. А да таго ўся наша вялікая сям'я гаравала ў сельскай мясцовасці. Родам жа мы самі з-пад Баранавіч. Яшчэ ў 1936 годзе мой бацька ў пошуках заробку зняўся з наседжанага месца і падаўся за акіяў. Нямала было ў тых часы людзей, якія спадзяваліся на чужыне знайсці сваё шчасце. Але зялянскі хлеб, як у панскай Польшчы, так і ў далёкай паўднёва-амерыканскай краіне даставаўся цяжкай працай. Уся наша сям'я — і дарослыя, і дзеці — апрацоўвалі зямлю, а далёка не заўсёды елі ўволю хлеб або кукурузныя лямпешкі. У школу нікому не пашчаслівіла трапіць. Не да вучобы было.

— Дык вось, з работай мне, паўтараю, пашанцавала. Прышла яна мне па душы. Я прыклаў нямала намаганняў, каб самастойна авалодаць прафесіяй майстра гадзіннікаў. Але сапраўдную школу прайшоў тут, у Брэсце. У нас у майстэрні пануе таварыскасць і ўзаемавыручка. Ніхто не трымае пры сабе «сакрэтаў», ахвотна дзеліцца імі з калегамі.

Як жыў? Добра. Заробаткі надзвычайныя — 120-130 рублёў у месяц. Далі добрую кватэру. Дзяцей — Паўліна і Тэрэзу — хутка ў школу адпраўляць будзем. Мне, бадай, ужо пазнавага садзіцца за падручнікі, але чытаю я многа і некалькі гадзін у тыдзень урываю для вывучэння рускай мовы.

А. ЧАРНОЎ.

СТУДЭНТЫ АТРЫМЛІВАЮЦЬ ДОБРУЮ ПАДРЫХТОЎКУ

Пінск — адзін з раённых цэнтраў Беларускага Палесся. Яго па праву называюць горадам студэнтаў, кузняй кадраў для народнай гаспадаркі рэспублікі. У цяперашні час тут працуюць сем сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў. Пра кожную з гэтых навучальных устаноў можна расказаць вельмі многа, але ў невялікім га-

зетным артыкуле пра ўсё не раскажаш. Таму давайце больш падрабязна пазнаёміцца з адным тэхнікумам — Пінскім гідромеліярацыйным.

Нядаўна тэхнікум быў удастоен высокага гонару — зацверджан удзельнікам Выстаўкі дасягненняў народнай гаспадаркі СССР 1962 года. Гэта заслужаная ўзнагарода тым, хто сваёй працай і вучобай бярэ рубж за рубяжом у камуністычным будаўніцтве. Светлы трохпавярховы вучэбны корпус тэхнікума разам з інтэрнатамі складзе сапраўдны дачыны студэнцкай гарадок.

Усё тут адпавядае задачы падрыхтоўкі кваліфікаваных спецыялістаў — меліяратараў — на асушэнню і асваенню забалочаных зямель. Выдатныя аўдыторыі, навучальна-вытворчыя кабінеты: меліярацый, геадезіі, фізікі, гідратэхнічных збудаванняў, землеўпарадкавання і іншыя. У распараджэнне тэхнікума перададзена былая Пінская машына-

меліярацыйная станцыя з гаражамі, піларамай, механічнымі майстэрнямі, буйным паркам трактараў, канавакапальнікаў і іншай меліярацыйнай тэхнікай.

Галоўная задача тэхнікума — вучоба студэнтаў на практычнай вытворчай рабоце. Практычныя заняткі студэнтаў вынесены на прасторы калгасных палёў, на яшчэ неасвоеныя землі, дзе ім давядзецца працаваць пасля заканчэння вучобы. Студэнты атрымліваюць у тэхнікуме добрую гартоўку. Яны выходзяць са сцен навучальнай установы не беларучкамі, а сапраўднымі ўмельцамі, спецыялістамі, якія валодаюць усімі неабходнымі ведамі і навыкамі, што спатрэбяцца ім ў самастойнай практычнай рабоце.

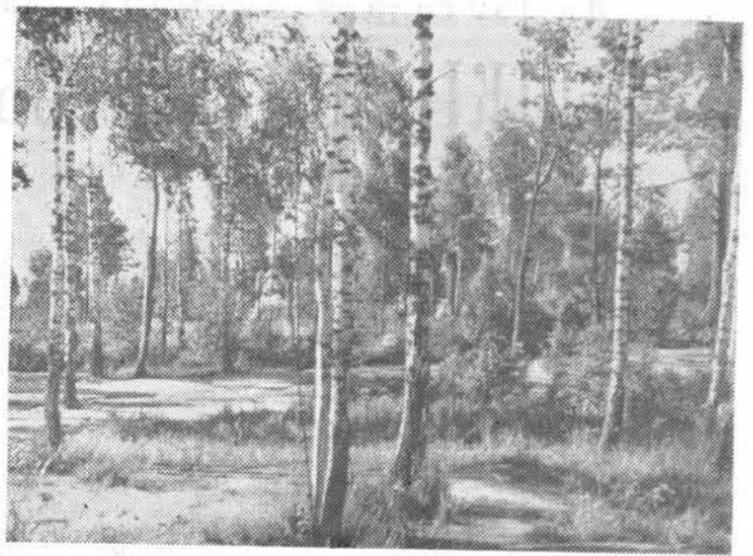
Каля дзвюх тысяч высокакваліфікаваных спецыялістаў падрыхтаваў тэхнікум за пасляваенныя гады. Іх можна сустрэць усюды — на Віцебшчыне, Гомельшчыне, Магілёўшчыне. Многа зроблена іх рукамі. Толькі ў Брэсцкай вобласці асвоена да ста тысяч гектараў урадлівых тарфяных глеб. Гэта невычарпальная кладка багатага калгасаў і саўгасаў. Высокі ўраджай збожжавых, бульбы, кукурузы, цукровых буракоў, агародніх і тэхнічных культур атрымліваюць земляробы на землях, адваяваных у балот. — Палеская нізіна, пакароная розумам і працай савецкіх людзей, адкрыла шырокую дарогу народнаму дабрабыту.

Д. ДУДКО.

На здымку: будынак Пінскага гідромеліярацыйнага тэхнікума.

НА ЗДЫМКУ: Іосіф Аляксандравіч Радман

Па дарогах роднай Беларусі

Бярозы. Фота Ул. Дагаева.

Аўтабіяграфія Рыгора Красько

Мы пазнаёміліся з ім у Шчычыне. На наша пытанне, як праехаць да Астрыны, ён адказаў, што можа нас давезці і зробіць гэта не толькі для нас: у Астрыне ён мае і свой інтарс. Мы адразу ж падумалі, што за гэтым «інтарсам» схваліся прыгожыя дзявочыя вочы. Відаць, ён гэта заўважыў, хітра ўсміхнуўся, але нічога не сказаў. Хутка мы пераканаліся, што быў ён з тых людзей, з якімі ў дарозе не засумуеш. Просьбу расказаць аб сабе ён сустрэў, як мне здалася, больш чым прылыльна.

— Нарадзіўся 26 год таму назад у Лідзе. Калі прызнацца, то як падрос, дык нямаю клялі блізкія і далёкія суседзі. Вокны біў, чужыя сады абтрасаў без літасці. І не адной суседзі бацьку майму ў доказ злачыства штаны мае прыносілі. Бацька сумна пазираў на мяне, але біць не біў, толькі з дакорам пытаў: «Як жа ты, Рыгорка, без штаноў дадоў далінаў? Ах, сорам які». Мае прыгоды закончыліся «гурочным паходам». Неяк з хлопцамі мы ў гуркі залезлі. Ноч ужо, цёмна, калі там іх рукамі намацаваць. Лёг я на граду і давай каціцца. Які падбок падапрэ, той і мой. Так тры грады гуркоў роднай цёткі і спляжыў. Назаўтра прагнуўся і бачу — цётка з бацькам на лаве сядзяць.

Бацька ўздыхае, нізка галаву апускае і гаворыць: «Былі б Вера і Рэня жывыя, былі б і гуркі свае...» Вера — гэта мая маці. У час вайны пайшлі яны з майё сясстрой Рэняй да радні і не вярнуліся. Былі чуткі, што расстралялі іх немцы, як заложніц.

Цётка з хаты пайшла, на парозе спынілася і неяк вінавата бацьку сказала: «А няхай яны, Уладка, пагараць, гуркі тыя...» І, пастаяўшы з хвіліну, выйшла на вуліцу. А я так сцішыўся, што чуў, як сэрца мае стукае. Бацька сядзеў на лаве, нізка апусціўшы галаву. У тыя хвіліны я і заўважыў упершыню, што яго галава пасівела і плечы вузэйшымі сталі. Ён плакаў...

Пасля ён мне толькі сумна паведаміў: «У цёткі нехта гуркі злажыў. Я сказаў ёй, што мы з табой з вечара разам дома былі...»

Мабыць, з таго дня маю біяграфію жыццё на прычэп узяло.

Вучыўся я добра. Закончыў дзесяцігодку. Хацелася вучыцца далей, але бацьку пакідаць шкада было. Ды і цётка к таму часу адна засталася. Пайшоў працаваць. Слесарам быў, токарам быў. Не зусім спадабалася. Кожны дзень работа ўсё тая ж, дакучліва было. Пайшоў у шафёры. Тут зусім іншае. Кожны дзень шляхі-дарогі новыя. Аднолькавымі дарогі ніколі не бываюць. Часам едзеш і здаецца табе, што не машына, а зямля родная насустрэч бяжыць. Усё добра было. Стары і цётка пра гуркі не ўспамінаюць, а толькі сталі часта пры мне гамонку заводзіць аб добрых дзяўчатах суседніх. І хто яго ведае, як бы яно было, калі б аднойчы мяне на камсамольскае бюро не выклікалі. І адразу ў наступ. Ты, кажуць, дзесяць класаў скончыў? Скон-

чыў. Дык няма чаго на добрай дарозе за тармазы трымацца, марш вучыцца. І рэкамендацыю адразу ў рукі. Праз год, кажуць, справаздачу паслухаем. Калі па шчырасці, дык я і сам не раз думаў. Так што вы трошкі спазніліся з запрашэннем ва ўніверсітэт. Я ўжо студэнт-завочнік IV курса Беларускага політэхнічнага інстытута.

Механікам цяпер працую. У Астрыне машыны нашы. Вось я і загляну, як там хлопцы. Зеленаватыя яшчэ, усякае здараецца. А, наогул, майё біяграфіяй не пахваліся. Яно і ехаць добра, калі на ўсе павароты знакі ясныя стаяць...

Падслуханае прызнанне

Ужо амаль зусім сцямнела, калі мы заходзілі ў астрынскую гасцініцу. Над ціхім гарадком гучала радыё. То павольна задуманая, то напружана ўрачыстая мелодыя мякка плыла над скверамі і садамі. Пад вакном, ля ўва-

ходу, сядзелі дзве пажылыя жанчыны. Яркая святлілася над імі электрычная лампачка. Знешні выгляд адной з іх сведчыў, што старасць не заўсёды перашкаджае сачыць за модай. Яна гаварыла сваёй субяседніцы:

— З Варшавы я. Праз дваццаць пяць год у госці да сваякоў прыехала. Маё дзяцінства тут прайшло. І так рада я быць тут, дзівіцца гэтай пекнаце, бачыць тое, чаму і сама не верыла. І вось так слухаць Агінскага... Маю гонар, што нарадзілася тут...

І яе доўгія сухія пальцы, упрыгожаныя адмысловымі пярсцёнкамі, дрыготка прабягалі па сівых локанах.

А мелодыя нарасталая, далёкі ўспамін змяняўся ўслаўленнем мужнасці, гімнам славы роднаму краю, з якім лёс можа прымусіць развітацца, але нішто і нішто не здолее прымусіць адцурацца таго, хто мае чалавечы сэрца.

А. ПЕТУХ.

ВАС ШУКАЮЦЬ СВАЯКІ І ЧАКАЮЦЬ

Дзе і як ты жывеш?

— Дарагі брат Мікалай! Як ты ведаеш, да Вялікай Айчыннай вайны наша сям'я жыла ў Башкіры. Пасля вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў я пераехаў на жыхарства ў Беларусь, у вёску Падбельскія Агароднікі Камянецкага раёна Брэсцкай вобласці, дзе раней жылі нашы бацькі. Цяжка апісаць табе тое, што зрабілі фашысцкія людзеды з гэтай вёскай. Тут літаральна ўсё было спалена. Старыя і жанчыны з дзецьмі туліліся ў зямлянках без кавалка хлеба. Цяпер жа вёска адбудавалася, стала яшчэ лепшай, чым была калісьці.

У вялікім прасторным новым доме жыю і я са сваёй сям'ёй. Як мне, так і іншым жыхарам вёскі ў будаўніцтве дамоў вялікую дапамогу аказала дзяржава. Жыву я вельмі добра. Працую ў дзяржаўным завадніку «Белавежская пушча» на трактары-бульдозеры. У месяц зарабляю больш 100 рублёў.

Маці наша атрымлівае ад дзяржавы пенсію, а браты Уладзімір і Іван працуюць у

саўгасе. Уладзімір трактарыстам, а Іван кавалём. Яны жывуць з маці ў вёсцы Кірава Іглінскага раёна Башкірскай АССР.

Дарагі брат, калі б ты толькі мог убачыць цяпер сваімі вачыма, якой стала наша Радзіма, як непазнавальна змянілася жыццё нашых людзей, ты б ні аднаго дня не захацеў бы застацца на чужыне. Так, шчасліва і заможна жывуць нашы людзі і, галоўнае, наш савецкі чалавек упэўнена глядзіць у сваю будучыню, упэўнены ў шчаслівай будучыні сваіх дзяцей.

Ты, нарэўна, ведаеш аб выдатным гераічным палёце нашых касманаўтаў Андріяна Нікалаева і Паўла Папоўвіча. Мы, савецкія людзі, па праву ганарымся дасягненнямі нашай навукі, нашага рабочага класа.

Ад усяго сэрца мне хацелася б, каб ты адгукнуўся на маё пісьмо, напісаў аб тым, дзе і як ты цяпер жывеш.

Аляксей ЖЭДЗЬ,
жыхар вёскі Падбельскія
Агароднікі Камянецкага
раёна Брэсцкай вобласці.

У доме поўны дастатак

ЛІСТ ДА БУЛАНЧЫКАВАЙ ТАМАРЫ У ЗША

Дарагая сясстра! Вось ужо сем год прайшло з таго часу, як я атрымала ад цябе апошняе пісьмо. Дала адказ і больш не атрымліваю ад цябе вестак. Чаму замарчала? Чаму не пішаеш? Мы згубілі твой адрас і таму рашылі напісаць табе праз газету «Голас Радзімы».

Мне, хочацца расказаць аб тых зменах, што адбыліся ў нашай вёсцы Башні. Непазнавальная яна стала. Вельмі многія калгаснікі пабудавалі сабе новыя дамы. Нідзе не знайдзеш цяпер газавай ляжы, ва ўсіх дамах гарыць электрычнасць, грае радыё. У прасторным калгасным клубе ўстаноўлен тэлевізар, дэманструюцца кінафільмы, часта выступаюць з канцэртамі ўдзельнікі калгаснага калектыву мастацкай самадзейнасці.

А зойдзеш у хату да калгасніка — і душа радуецца. Ва ўсіх добрыя мэбля, многія набылі швейныя машыны, радыёпрыёмнікі, тэлевізары. Амаль у кожнага ёсць адзін-два веласіпеды, матацыклы.

Адбыліся змены і ў майм асабістым жыцці. Я выйшла замуж за Віталія Блыкна. (Ён з суседняй вёскі Непароты). Маю дваіх дзяцей: сыну Віктару ўжо 6 год, а дачку Іне 4 месяцы. Жывём ва ўласным доме, які пабудавалі на другі год пасля вяселля, у нашай вёсцы на беразе возера. Першы год жылі ў бацькоў. У доме таксама поўны дастатак. Набылі добрую шафу, тлумо, ложка і іншую мэбля. Маю швейную машыну, радыёпрыёмнік, веласіпед. Есць свая гаспадарка — карова, авечкі, свінні.

Добра жывуць бацька і маці. У асабістай гаспадарцы ў іх, акрамя жывёл, ёсць сем калод пчол. Апрача даходаў з прысудзібнага ўчастка, бацькі атрымліваюць пенсію.

Добра жывём, а будзём жыць яшчэ лепш, бо калгас наш з кожным годам умацоўваецца, прыбыткі павялічваюцца. Прайленне было ўжо 7 грузавых аўтамашын, 8 трактараў, 4 збожжавыя камбайны і многа іншай тэхнікі. Выраслі новыя жывёлагадоўчыя і грамадскія памяшканні. У кароўніках, цялятніках і свінніках устаноўлены аўтапаілікі, ужываецца электрадаенне кароў.

Дарагая сясстра! Прыязджай да нас пагасціць, а калі пажадаеш, то і назаўсёды. Работа знайдзецца і жыццё будзеш добра.

Твая сясстра Галіна Іванавна БЛЫКІНА.

Шумілінскі раён,
Віцебская вобласць.

ЧАМУ СУРАВЫ УЦЁК ЗА МЯЖУ?

Ліст у рэдакцыю

Паважаная рэдакцыя!
Я рэгулярна атрымліваю ад вас газету «Голас Радзімы», ўважліва і з цікавасцю чытаю апублікаваныя ў ёй артыкулы, што расказваюць пра жыццё на Радзіме.

Я, як і многія нашы землякі на Радзіме, тут, на чужыне, з пагардай стаўлюся да такіх людзей, як Калько, Сянкевіч і іншыя, якія здраджвалі нашым братам у час фашысцкай акупацыі, па-зверску здэкаваліся з іх, і вельмі рады, што, нарэшце, яны панеслі заслужанае пакаранне, хоць і з вялікім спазненнем. Я вельмі шкадую, што наш народ на Радзіме не можа судзіць злачынеццаў, якія жывуць у Англіі.

Тут жыве паслужач фашыстаў Суравы Барыс, якога я хачу асудзіць у вашай газеце, маючы на ўвазе, што яе чытаюць многія гуайчыннікі. Няхай яны даведаюцца аб сапраўдным абліччы гэтага чалавека, якога трэба судзіць суровым судом.

АДКАЗ ЗЕМЛЯКАМ

З Суравым я пазнаёміўся ў Слоніме ў час гітлераўскай акупацыі, калі ён працаваў дырэктарам настаўніцкай семінарыі, у якой я вучыўся. Суравы быў у фашыстаў на добрым рахунку. Па заданню фашыстаў ён імкнуўся адурманіць настаўнікаў і навучэнцаў нацысцкім ідыям. Не здарма прызначылі Суравага інспектарам школ Слонімскага раёна.

Асабліва патрэбны ён быў немцам як галоўны кіраўнік «саюза беларускай моладзі» (СБМ), арганізацыі, створанай па тыпу «Гітлерюгенда».

Колькі разоў Суравы выступіў перад моладдзю з прамовамі, у якіх усхваляў Гітлера і фашысцкі «новы парадак». Каб распаўсюдзіць вопыт работы фашысцкіх ідэолагаў сярод беларускай моладзі, ён устанавіў сувязь з «Гітлерюгендам». З ліку членаў СБМ акіроўваў у Германію дэлегацыі, а пасля вяртання з Германіі гэтыя дэлегаты па ўказанню Суравага выступалі перад моладдзю і ўсхвалялі гітлераўскія парадкі.

І вось, маючы ад роду 18 год, ашуканы і аслеплены Суравым, я ўступіў у СБМ.

Для таго, каб яшчэ больш адурманіць моладзь, фашысты з дапамогай Суравага арганізавалі ў пасёлку Альберцін (недалёка ад Слоніма) курсы па падрыхтоўцы кіруючага складу СБМ. Суравы на гэтых курсах чытаў лекцыі. Ён і мяне агітаваў паступіць на гэтыя курсы, але я адмовіўся. Суравы не даваў спакою і настаўнікам. Ён перацягнуў на свой бок настаўнікаў Цупрыка і Галожына. Ад іх Суравы патрабавалі не дапускаць пранікнення ў школы тых, хто мае сувязь з партызанамі. Як ні стараўся Суравы, аднак настрой у большасці навучэнцаў быў прасавецкі. На перапынках вучні не-не ды і зацягнуць хорам «Кацюшу» або іншую савецкую песню. Затым у семінарыі пачалі з'яўляцца лістоўкі, у якіх паведамлялася аб хуткай пазібілі Гітлера і вызваленні нас Савецкай Арміяй.

Суравы ведаў гэта і ўсяляк стараўся перашкодзіць росту патрыятычных настрояў сярод навучэнцаў. Был выпадкі, калі ён разам з супрацоўнікамі СД выстрайваў навучэнцаў, правяраў у іх дакументы, відаць, кагосьці шукаў. Пасля такіх наведванняў Суравага асобныя юнакі на заняткі больш не прыходзілі. По-

тым выяўлялася, што яны арыштаваны. Памятаю, былі арыштаваны Блажко, Калянюк.

Па віне Суравага цяжкі лёс напаткаў выкладчыка фізкультуры Паважынскага. Ён не здрадзіў свайму народу і пакончыў жыццё самагубствам. Як потым расказвалі, Суравы агітаваў Паважынскага пайсці служыць да немцаў, настайваў, каб ён быў намеснікам у такога ж здрадніка, як і Суравы, Дакіневіча.

У 1944 годзе Суравы ўцёк разам з фашыстамі на Захад. Цяпер ён жыве ў Англіі па адрасу: 21 Danehurst str, London S.W.6.

Тут я з ім некалькі разоў сустракаўся і слухаў яго прамовы на зборышчах беларускіх нацыяналістаў. Суравы працягвае срываць старыя песні. Ён агітуе за развязванне трэцяй сусветнай вайны і спадзеецца, што з дапамогай новых акупантаў нацыяналісты вярнуцца ў Беларусь. На гэтых зборышчах ён паклёпічае на палітыку Савецкага Саюза і чэрніць СССР. У Англіі яшчэ ёсць ашуканыя ў свой час Суравым беларусы, якія распаўсюджваюць яго брахню. Сам жа Суравы даўно ведае, што яго на Радзіме ніхто не чакае, аднак працягвае са сваім старым прыяцелем, былым прэзідэнтам цэнтральнай рады Астроўскім выдаваць сябе за дзеяча. Астроўскі ведае, што яго карта бітая, бізнес не ўдаецца, таму робіць стаўку на такіх, як Суравы. Стварэнне ХАБРа ў Англіі — гэта выдумка Астроўскага, але сам ён у кіраўнікі арганізацыі не лезе, а перадаў у рукі Суравага. Маўляў, Суравы граматыны і вялікі спец па агітацыі.

Добра разабраўшыся ў брудных справах, якімі займаецца Суравы, я назаўсёды парваў з ім.

Няхай аб яго сапраўдным абліччы даведаюцца ўсе нашы суайчыннікі за мяжой і падумаюць над тым, у чые рукі яны аддаюць свой лёс.

М. Б-А.

Лондан.

ВЯЛІКІ ПОДЗВІГ СЫНОЎ РАСІІ

Ноччу 24 чэрвеня 1812 года шасцісоттысячная армія Напалеона пачала пераправу праз Нёман і ўварвалася на тэрыторыю Расіі. Верагодна, без абвешчання вайны праслаўлены і фанабэрысты імператар-палкаводзец нанёс удар краіне, што стаяла на шляху буржуазнай Францыі ў яе імкненні завалодаць светам. «Я буду панам свету; застаецца адна Расія, але я раздаўлю яе», — пахваляўся Напалеон.

Напалеон добра ведаў, што барацьба з Расіяй будзе нялёгкай. Таму ён доўга і старанна рыхтаваўся да вайны. Разгромленая і пакорная Заходняя Еўропа дала яму сотні тысяч салдат і зброю, хлеб і фураж. Славуцкая кагорта маршалаў настойліва муштравала шматлікія батальёны і дывізіі.

Незлічоныя полчышчы заваёўнікаў накінуліся на дзве невялікія рускія арміі і ў раёнах Коўна — Вільня і Ваўкавыска, імкнучыся не даць ім аб'яднацца і разбіць паасобку. Аднак гэтыя планы былі расстроены разумным раішнем Галоўнакамандуючага генерала Барклая дэ Толі не ўступаць з ворагам у генеральны бой. Пасляхова адбіваючы шалёны націск перадавых карпусоў французаў, рускія арміі адыходзілі на ўсход у напрамку да Смаленска, дзе яны і аб'ядналіся.

У першыя ж дні вайны нахабныя заваёўнікі адчулі на сабе сілу ўдараў рускіх дывізіяў. У жорсткіх сутычках у раёне мястэчка Клястцы на Полаччыне, пад Астроўнаю, Мірам, Кобрынам рускія салдаты і афіцэры паказалі ўзоры мужнасці і стойкасці, адданасці радзіме.

У пачатку жніўня Галоўнакамандуючым быў прызначаны праслаўлены вучань Суворава, вялікі рускі палкаводзец Міхал Іларыявіч Кутузаў. Як і яго папярэднік Барклай дэ Толі, Кутузаў прадаўжаў адводзіць армію далей на ўсход; занадта няроўнымі пакуль што былі сілы, каб даць рашучы бой заваёўнікам. Гэты бой быў дадзены толькі ў 110 кіламетрах ад Масквы, у раёне вёскі Барадзіно, 7 верасня 1812 г.

К пачатку верасня руская армія значна ўзмацнела. Ахопленая магутным патрыятычным уздымам краіна дала ёй неабходныя папаўненні, стварала патрэбныя рэзервы. Армія ж Напалеона з кожным днём слабела. Абяцанай лёгкай і хуткай перамогі яна пакуль што не мела. Акружаная нявысцяжым на сельніцтва, якое ўзнімалася на сваяцкую вайну, несучы вялікія страты ў сутычках з рускімі ар'ергардамі, яна паступова страчвала веру ў шчаслівы зыход паходу, у сваю пераможнасць. На многія сотні кіламетраў адыходзіла яна ад баз забеспячэння. Для аховы свайго тылу Напалеон вымушаны быў пакідаць у гарадах, сёлах і мястэчках шматлікія гарнізоны на ўсім шляху ад Коўна і Брэста да Масквы. Нягледзячы на гэта, напалеонаўская армія заставалася яшчэ магутнай і ў жорсткай бітве пад Барадзіно

значна пераўзыходзіла сілы рускай арміі.

7 верасня 1812 г., як толькі ўзышло сонца, на Барадзінскім полі пачалася адна з самых кровапралітных у гісторыі войнаў бітва. У гэтай бітве рускія салдаты, генералы і афіцэры праявілі масавы гераізм. У ім выявілася палымная любоў рускага, беларускага, украінскага і іншых народаў Расіі да сваёй радзімы, моцная нянавісць да заваёўнікаў.

Напалеон пражнуў рашучай перамогі. Корпус за корпусам, дывізію за дывізіяй, праслаўленых і загартаваных у шматлікіх паходах і бітвах, кідваў ён у магутныя атакі на рускія пазіцыі. Але праходзілі гадзіна за гадзінай спякотнага дня, узніклі ўсе новыя і новыя горы трупаў людзей і коней, якія танулі ў патоках крыві, а бітве не было канца. «Што рускія?» — пытаў кожную мінуту пахмурны Напалеон у ад'ютантаў і ганцоў, што пр'язджалі з поля бою. «Рускія стаяць на месцы, ваша вялікасць», — чуў ён у адказ. І рускія сапраўды стаялі на месцы, стаялі насмерць. Адбіваючы атакі ворага, яны самі пераходзілі ў контратакі. На засеяным дзесяткамі тысяч трупаў крывавым полі, пад бесперапынным гул соцен гармат, у хмарах парахавага дыму і пылу ішла нечуваная разня. Маршалы і генералы слёзна малілі Напалеона кінуць у бой гвардыю і вырваць перамогу. Але сваю апошняю стаўку і надзею — гвардыю ён затрымаў: надзвычай вялікай была рызыка.

У другой палове дня знясіленыя французскія дывізіі спынілі атакі і адышлі на зыходныя пазіцыі. Руская армія не ўступіла ім сваіх пазіцый і стаяла на месцы, гатовая працягваць бой. Гэта было вялікай маральнай перамогай народаў Расіі над грозным ворагам. Хрыбет французскай арміі быў надломлены. Напалеон па сутнасці прайграў ужо вайну.

Жудаснае відовішча было на Барадзінскім полі. Звыш 100 тысяч рускіх і французскіх салдат ляглі на ім касцямі. Загінула 43 французскія і 21 рускі генерал. Руская армія страціла амаль палову свайго складу. Гісторыя войнаў не ведала прыкладу, каб армія, якая страціла палову салдат і афіцэраў, засталася на сваіх пазіцыях і гатова была на наступны дзень працягваць бітву. Кутузаў, аднак, падлічышы страты і ведаючы пра значную перавагу Напалеона, аддаў загад на адыход да Масквы. А пасля нарады ў Філях Масква была пакінута без бою.

Гэта была цяжкая, але апраўданая страта. Кутузаў правільна гаварыў, што страта Масквы — гэта яшчэ не страта Расіі, а страта арміі будзе азначаць страту Расіі. Надзвычай быў магутны і страшны яшчэ вораг, каб шукаць шчасця ў новай бітве пад сценамі Масквы. Захаваць ядро рэгулярнай арміі, адвесці яе на Калужскую дарогу, папоўніць яе новымі рэзервамі і затым нанесці смяротны контрудар — такім быў план

Кутузава, які ён бліскуча ажыццявіў.

Французская армія падышла да Масквы. Доўга стаяў Напалеон на Паклоннай гары, любуючыся цудоўнай панарамай горада і цакаючы, пакуль жыхары паднясуць яму ключы. Але таго, што адбывалася звычайна ў гарадах Заходняй Еўропы, не здарылася ў Расіі. Перад тварам заваёўніка ляжаў пакінуты жыхарамі горад, захоп якога быў яго жаданай марай. Перамогі не было, не было ключоў ад варот і пакорлівых жыхароў. У бяспільнай злосці вораг спаліў, ушчэнт разрабаваў старадаўнюю сталіцу Расіі.

А тым часам народ вялікай краіны ўзняўся на Айчынную вайну і хутка разгортаў свае магутныя сілы, каб знішчыць няпрощаных гасцей.

Праз месяц Напалеон вымушаны быў вывесці з Масквы свае орды гвалтаўнікоў і рабаўнікоў і зрабіў спробу прабіцца на поўдзень краіны. Але яму загародзіла шлях руская армія, прадбачліва выведзеная Кутузавам на Калужскую дарогу. Яна прымушала французскую армію адступаць па спусташанай Смаленскай дарозе. Пачалася ганебная ўцёкі заваёўніка, які не ведаў да гэтага паражэння.

Пад ударамі рэгулярных дывізіяў і шматлікіх партызан адступленне напалеонаўскіх орд хутка ператварылася ў панічны ўцёкі. 14—17 лістапада на пераправах праз раку Бярэзіну каля вёскі Сцюдзёнка армія Напалеона была амаль поўнасцю знішчана. Толькі пазначаныя рэшткі яе змаглі пазбегнуць пагібель і сам фанабэрысты прэтэндэнт на панаванне над светам у форме польскага афіцэра ўцёк у Парыж. Так закончылася авантура Напалеона.

Народы Расіі паказалі ўсю свету, што нельга перамагаць народ, які ўзняўся на абарону сваёй Айчыны.

Дзякуючы вялікаму подзвігу народаў Расіі, заняволеная Заходняя Еўропа была вызвалена ад тыраніі Напалеона.

У справу перамогі над ворагам вялікі ўклад унёс беларускі народ. На яго першага абрушылі ўсе жахі варожых нашэсця. Ушчэнт былі разрабаваны, спалены і разбураны многія гарады і сёлы Беларусі. Тысячы беларускіх сялян і гараджан хаваліся ў лясах, знішчаючы хлеб, фураж, жывёлу. Ужо летам пачалі дзейнічаць буйныя партызанскія атрады ў раёнах Ігумена, Барысава, Магілёва, Мінска, Слоніма, Полацка. Яны нападлі на абозы ворага, грабілі склады, знішчалі яго салдат і памагатых акупантаў — мясцовых паноў, ксяндзоў. Паржар народнай вайны набыў яшчэ больш шырокі размах у перыяд адступлення напалеонаўскіх полчышчаў.

Сёлета працоўныя СССР урачыста адзначаюць 150-годдзе перамогі ў Айчынай вайне 1812 года. Яны ўшаноўваюць памяць тысяч слаўных герояў, якія аддалі сваё жыццё ў барацьбе за свабоду і незалежнасць Радзімы.

А. СІДАРЭНКА.

ХТО ПРЫХОДЗІЎ З МЯЧОМ...

Споўнілася 150 год з часу разгрому французскіх захопнікаў на рацэ Бярэзіне. Жыхары Барысаўшчыны, як і ўвесь савецкі народ, свята шануюць памяць аб сваіх продках, якія гераічна абаранялі гонар і нацыянальную незалежнасць нашай Радзімы. Пывалічыўся прыток наведвальнікаў у мясцовы краязнаўчы музей, расце колькасць экскурсій і паходаў на мясцінах гістарычнай бітвы на рацэ Бярэзіне.

Музей пабудаваны на гістарычным месцы — «Батарэях», былым Барысаўскім прадмеснем умацаванні ў час Айчынай вайны 1812 года. Метрах у ста ад музея, дзе старыя сосны, сведкі гістарычных падзей, густа пераплялі свае вяршыні, яшчэ і цяпер захаваліся следы былых баёў — глыбокія равы і ўзгоркі.

У музей экспануюцца цікавыя фотадакументы і карціны, якія расказваюць аб падзеях тых знамянальных дзён: зброя і боепрыпасы; адзенне і галаўныя ўборы рускай і фран-

цузскай арміі таго часу.

Музеям праведзены раскопкі на гістарычных мясцінах ля вёскі Сцюдзёнка. Тут знойдзены пушачныя ядра, асколкі і інш., зроблены фотаздымкі памятных мясцін, з якіх аформлены спецыяльны альбом.

Цікавыя экспанаты атрыманы з Маскоўскага дзяржаўнага гістарычнага музея і іншых мясцін.

Да сучаснага моманту ля вёскі Брылі захавалася 8 курганоў — брацкіх магіл, у якіх пахаваны рускія салда-

ты — удзельнікі Бярэзінскай бітвы. Тут жа знаходзяцца і рэшткі разбітых нямецкіх догатаў, якія засталіся з часоў Вялікай Айчынай вайны 1941—45 гг.

Калі аглядаеш мясціны гістарычных баёў, мімаволі прыходзіць думка: кожны, хто з мячом прыходзіў на нашу зямлю, ад мяча і гінуў, а рускі, беларускі, украінскія народы, дзякуючы дружбе, выходзілі пераможцамі.

К. ГЛУШАНІН,
дырэктар
Барысаўскага
краязнаўчага
музея.

На другіх усебеларускіх сельскіх гульнях.

Беларускі спартсмен — чэмпіён СССР

Па гаравай дарожцы адзін за адным разбягаліся і скакалі юнакі ў яркіх рознакаляровых майках. Ішлі спаборніцтвы удзельнікаў рэспубліканскай спартакіяды школьнікаў.

— Паглядзіце на гэтага хлопчука ў акуларах, — сказаў мне трэнер Н. Фінкінштэйн, — указваючы на хударлявага юнака, які рыхтаваўся да скачка. — Ён стане вялікім майстрам!

Так некалькі гадоў таму назад я пазнаёміўся з Валодзем Гараевым.

... Нядаўна мы зноў сустрэліся. Уладзімір толькі што вярнуўся з-за акіяна. У далёкім амерыканскім гарадку Пала-Альта Уладзімір Гараеў, член зборнай каманды СССР, абараняў гонар Савецкага Саюза.

«Матч гігантаў», «матч стагоддзя» — так акрысілі заходнія журналісты сустрэчу мацнейшых лёгкаатлетаў СССР і ЗША. У гэтым годзе барацьба ў матчы была асабліва напружанай і цяжкай. Амерыканцы выглядалі як ніколі грозны. Пасля першага дня спаборніцтваў яны ішлі наперадзе, выйграваючы некалькі ачкоў у савецкай каманды.

Наступіў другі дзень матча. Бязлітасна пякло каліфарнійскае сонца — у ценю 35 градусаў. Але яшчэ гарачэйшы быў напал спартыўных страсцей.

Матч набліжаўся да канца, а амерыканскія лёгкаатлеты ўсё яшчэ лідзіравалі ў камандным заліку.

— Ну, хлопцы, спадзяёмся на вас, — гаварыў Уладзіміру Гараеву і Алегу Федасеву старшы трэнер савецкай каманды Гаўрыіл Карабкаў.

ДРУГІЯ УСЕБЕЛАРУСКІЯ

У Магілёве закончыліся другія ўсебеларускія гульні сельскіх спартсменаў, у праграму якіх уваходзілі спаборніцтвы па лёгкай атлетыцы, барацьбе, футболе, валејболу, баскетболу, веласіпеду, цяжкай атлетыцы, гарадках і шахматах.

ТУР ПЕРАМОГ

Чарговы тур чэмпіянату краіны па футболе для беларускіх каманд класа «Б» можна назваць туром перамог. З аднолькавым вынікам 2:0 гомельскія «Лакаматыў» выйграў у каў-

Мінчанін Гараеў і масквіч Федасееў зрабілі ўсё для перамогі. Яны пакінулі ззаду амерыканскіх сапернікаў. 16 метраў 60 сантыметраў — такая была лепшая спроба Гараева. 41 сантыметр прайграў яму Федасееў.

Перамога... Колькі іх было за гэтыя гады? Пра іх, бадай, лепш за ўсё скажуць нямыя, сведкі — шматлікія прызы, жэтоны, памятныя значкі, медалі і іншыя трафеі спартыўнай і працоўнай славы. Так, не толькі ў спорце мёў поспех малады мінчанін. З усіх шматлікіх медалёў больш за ўсё дарагія яму тры. Першы — за выдатныя поспехі ў вучобе, які яму ўручылі на выпускным вечары разам з атэстатам сталасці ў 8-й мінскай сярэдняй школе. Другі — прыгожы, на доўгім масіўным ланцужку — сярэбраны алімпійскі медаль за другое месца ў спаборніцтвах лёгкаатлетаў-скакуноў на Алімпійскіх гульнях у Рыме. І, нарэшце, медаль «За працоўную доблесць». Гэта ўзнагарода Савецкага ўрада, ўзнагарода ўсяго народа за працу спартсмена.

Нядаўна на чэмпіянаце СССР па лёгкай атлетыцы ў Маскве Ул. Гараеў заваяваў залаты медаль чэмпіёна за лепшыя паказчыкі ў трайным скачку.

Застаецца дадаць, што сёлета Уладзімір паспяхова абараніў дыпломную работу і здаў дзяржаўныя экзамены на хімічным факультэце Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта. У ліку сямі лепшых выпускнікоў малады спецыяліст рэкамендаваны ў аспірантуру.

В. ВАЛОДЗІН.

наскай «Бангі», а брэсцкі «Спартак» — у каманды РЭЗ (Рыга). Віцебскі «Чырвоны Сцяг» з лікам 1:0 дабіўся перамогі над ліепайскім «Звейніксам».

Цяпер турнірную табліцу каманд першай зоны саюзных рэспублік ўзначаліў гомельскі «Лакаматыў», брэсцкі «Спартак» выйшаў на чацвёртае месца.

НОВЫ РЭКОРД

У Мінску праходзілі ўсеаюзныя спаборніцтвы таварыства «Спартак» па веласіпеднаму спорту.

Добра на спаборніцтвах выступілі беларускія спартсмены, якія занялі агульнае другое месца, прапусціўшы наперад толькі калектыв РСФСР. Сем беларускіх спартсменаў сталі чэмпіёнамі таварыства.

У індывідуальнай гонцы на 60 кіламетраў перамог Уладзімір Будкевіч з вынікам 1 гадзіна 12 мінут 10 секунд. Гэта новае вышэйшае дасягненне БССР.

НАШ АДРАС

Мінск, Ленінскі праспект, 77. Дом друку. Рэдакцыя газеты «Голас Радзімы».

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ